

BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, Panská 41, Bratislava

**Hry s pamäťou
pre malých i veľkých**

/ libreto tvorivej dielne k výstave Záhady našej pamäte./

Monika Spišiaková
Pribešova 4
841 05 Bratislava

Hlavná myšlienka tvorivej dielne.

Tvorivá dielňa Hry s pamäťou v prvom rade podporuje interaktívnu výstavu Záhady našej pamäte, ktorú by mali deti vzhliadnuť pred či po dielni. V užšom zábere by mala jednoduchým spôsobom vysvetliť rozdiel medzi pamäťou naučenou a pamäťou podporenou fantáziou a mala by deti viesť k aktívnemu mysleniu.

Rozdelená je do dvoch častí, celkov :

1. Videné a počuté

/ věci, ktoré sa dejú neustále a opakujú sa a mali by sa nám automaticky uložiť do pamäte/

2. Priradovanie, dotvorenie a súvislosti

/ věci, ktoré môžu byť vopred určené, ale aj zmenené našou fantáziou/

Časť 1./ videné a počuté/ by bola s ešte ďalšími hrami zaradená do kategórie pre deti menšie – vek. kategória 5-8 rokov, a časť 2 by bola zaradená do kategórie pre deti od 9-14 rokov.

-
Doplňujúce hry do tvorivej dielne Hry s pamäťou :

Veková kategória – 5 – 8 rokov

- Jednofarebná doska s 12 rozličnými útvarmi /v tvaroch geometrických aj iných/ , ktoré sa vkladajú do dosky , vyrezané tie isté tvary. Budeme pri tom merať čas , ktorý bude potrebný na splnenie tejto úlohy. Čím je dieťa staršie , tým rýchlejšie povkladá útvary do otvorov. Napr., 5 ročné dieťa – 35 sekúnd, 7 ročné dieťa – 23 sekúnd...
/ vyrobené alebo kúpené /

- Rozstrihaný veľký obrázok / tvár, zvieratko / na niekoľko menších kúskov. Dieťa by ich malo ako skladačku spojiť čo najskôr dokopy.
/ vyrobené /

Veková katagória – 9-14 rokov

- Spájanie kociek do obrazca. Sada červeno-bielych štvorcíkov, z ktorých by sa podľa predlôh vyskladávali rôzne vzory.
/ vyrobené /
- V slovách alebo v jednoduchých vetách vynechané časti písmen / tlačných / a na čas dopĺňať chýbajúce prvky.
/ vyrobené /

Úvodná časť :

M.:

Ahojte, pozývam Vás do jedného, zatiaľ pre nás neznámeho bludiska, v ktorom môžeme všeličo nájsť.

Bludisko určite poznáte. Je veľké a svetlé. To naše je oveľa menšie a oveľa tmavšie. Ale určite zaujmavejšie.

Myslíte, že uhádnete ?

- Podporujeme deti k správnej odpovedi nápovedami ako - ...chodiť sa v ňom určite nedá, ...žiadnu guču na čelo nedostaneme, ...to bludisko máme každí svoje vlastné, ...a v každom sa dajú nájsť rôzne veci. Pri prvej správnej odpovedi prejdeme ku konkrétnym témam.

M.:

Takže to máme. Áno je to naša hlava, naša myseľ a naša pamäť. Neverili by ste čo sa tam všetko deje a čo sa tam všetko ukladá. Vaša pamäť je ešte mladá ešte len čaká na množstvo zaujímavých informácií. Lenže už to čo tam máte je určite úžasné a je toho veľa. My sa teraz spoločne na to pozrieme.

Prejdeme 5 – timi otvormi do tých vašich bludísk a uvidíme koľkatimi sa vrátíme naspäť.

VIDENÉ.

- Začneme rozdáním rôznych oxeroxovaných obrázkov dejů zo známych rozprávok či príbehov. Deti, každé jedno sa snaží uhádnuť presný názov. Obrázky dejů preto , aby pamäť musela zabrať, a nájsť správne východisko aj z pomerne nepodstatných častí rozprávky.

M.:

A teraz, keď už sme sa rozcvičili a vaša hlava reagovala správne, pustíme sa do niečoho o trošku zložitejšieho.

POČUTÉ .

- Moderátor predčítava úryvky z tých istých rozprávok a príbehov a deti reagujú vedomím a poznaním z predchádzajúcej časti o názve rozprávky. Mala by tu vzniknúť náväznosť na videné.

M.:

Takže teraz, keď ste už aj videli aj počuli, a z Vášho bludiska vybrali tie správne odpovede, posunieme sa o niečo ďalej, do ďalšieho kúta, kde postupne budeme príberať k sebe na tejto ceste aj našu predstavivosť.

PRIRAĐOVANIE.

- Moderátor postupne vyťahuje z nepriesvitného vreca papierové makety dennej potreby a spotreby a vyzýva deti deti pohotovo reagovať, pre spestrenie hoc aj na čas – stopky / asociácia na test vo výstave/ a priraďovať ich k danej činnosti, priestoru či postave.

Už pri tejto činnosti nastupuje popri naučenom aj predstavivosť . Nemusí byť vždy odpoveď komerčného zaradenia.

M.:

Tak vidíte, teraz sa ozvala už aj tá chodbička vášho bludiska kde sa dá použiť aj to čo nemusí byť vždy perfektne naučené. A to je vaša fantázia. A aby sme toľko len nerozprávali, je čas si Vás vyskúšať a trochu si zahádať v kreslení.

DOTVORENIE.

- Na dopredu pripravených oxeroxovaných papieroch budú lineárne nakreslené rôzne časti celkov známych tvarov, z ktorých moderátor má vždy celok / pre správnosť posúdenia na záver/ a deti majú doplniť obrázok podľa správnosti či predstavivosti. Predpokladá sa vzhľadom na detskú vynaliezavosť, že táto časť bude viac či menej na pobavenie a nie na správne uhádnutie.

M.:

Teraz sme sa všetci dostali na okraj nášho bludiska, kde sme už všetci používali nie pamäť, ale skôr čo nás napadlo. Nie ja to také jednoduché, že? Niekedy vydolovať z pamäti tú správnu odpoveď nám dá zabrať. A úplne na záver pôjdeme cestou, ktorá je najmenej preskúmaná. Nedá sa na nej nič chytiť, nič konkrétne neuvidíme, nič nebudeme počuť. A predsa Vám možno nebude taká neznáma. Budeme sa riadiť našimi pocitmi a z našej pamäti vybereme čo najviac.

SÚVISLOSTI.

- Deťom sa rozdájú a ukazujú farebné plochy /čisté-A4/, a majú sa pokúsiť ich priradiť k jednotlivým činnostiam alebo oblastiam. Čo to v nich evokuje, k čomu sa im to hodí. Po tomto z vybraných detí sa im dajú zložiť rôzne zoskupenia farieb /2,3.../ na základe dopredu vymyslenej činnosti a privedú sa s moderátorovou pomocou k opisu.

Napr.- čierna, žltá – noc a deň

Žltá, modrá – leto a slnko / kúpanie pri mori/

Zelená, červená – rozkvitnutá lúka

Ak by po krátkom zaváhaní detí moderátor prišiel na to, že je to pre túto skupinu ťažšie; sám vyberá zoskupenia farieb a hravou formou privádza deti k výsledku.

M.:

A sme na konci. Za celú tú dobu strávenú spolu sme si tie naše hlávky dobre zaparili, ako sa hovorí keď sa tuho rozmýšľa, že až sa nám z kečky parilo. Došli sme na to, že veľa vecí nemusí byť len naučených, ale že k rôznym otázkam sa môžete postaviť aj podľa vlastného pocitu. A preto decká, ukladajte si do toho vašeho bludiska pamäte čo najviac vecí a informácií, čo najviac myšlienok a pocitov, aby ste vždy vedeli správne reagovať a aby sa Vám nestalo, že nebudete VEDIETĚ. Lebo VEDIETĚ znamená MYSLIETĚ. A keď MYSLÍME tak SME.

Ahojte!!!!

Príloha – materiál a pomôcky

Vzhľadom na špecifické požiadavky autora k potrebám tvorivej dielne, sa autor libreta zaväzuje, že si sám zabezpečí rekvizity potrebné na chod dielne.

Vyrobiť:

- papierové maketky v lineárnom prevedení predmetov dennej potreby a spotreby / asi 20 ks / do A4

Vyrobiť:

- linárne kresby známych predmetov a vecí / A4, asi 20 ks/, ktoré musia byť následne oxeroxované dvojmo a x koľko bude prebiehať dielní

Pripraviť:

- pripravené úryvky z rozprávok / oxeroxovať len 1x, asi 10/
dejové obrázky z tých istých rozprávok /asi 10-15, oxeroxovať 1x/
 - čb obrázky prírody, miest, ľudí... oxeroxovať

Vyrobiť:

- základná škála farebných papierov a niekoľko ďalších prídavných farieb / spolu asi 15 farieb/ na veľkosť A4, tempera.

Vyrobiť:

- červeno-biele štvorčeky /5x5cm/ následne oxeroxovať cca.-100 ks
 - slová a vety s vypadnutými časťami /výkres/ oxeroxovať
- jednofarebnú dosku s 12 otvormi a útvarmi/ identickými/ geom.tvarov

Od produkcie :

- farebné ceruzky
- papiere, čisté A4
- igelitové vrece, nepriesvitné
- zabezpečenie oxeroxovania dodaných rekvizít